'विष्णोः सुतेनापि धनञ्जयेन विद्वन्मनोरागनिबन्धहेतुः ॥
आविष्कृतं मुञ्जमहीशगोष्ठीवैदग्ध्यभाजा दशरूपमेतत् ॥'

इत्यनेनात्मानं वाक्पतिराजदेवापरनाम्नो मुञ्जभूभुजः सभायामाख्यत्। स च मुञ्जः ९९४ खिस्ताब्दे आसीदिति सुभाषितरत्नसंदोहतो ज्ञायते। अयमेव कालो धनिकस्यापि भवितुं युक्तः। धनिकेन काव्यनिर्णयोऽपि निरमायीति दशरूपालोकतो व्यक्तम् ॥

नखकुट्टः।

कोऽयं कश्चैतन्निर्मितो निबन्ध इति नाद्यावधि ज्ञायते। एतन्मतं तु दर्पणस्य षष्ठपरिच्छेदे 'नेपथ्योक्तं श्रुतं तत्र' इत्याद्युक्तम् ॥

पुरुषोत्तमः।

द्वौ पुरुषोत्तमौ ज्ञायेते। एकस्त्रिकाण्डशेषकर्ता, अन्यो विष्णुभक्तिकल्पलतारचयिता। तत्राद्यस्य त्रिकाण्डशेषसमाप्तौ पुरुषोत्तमदेव इति नाम, द्वितीयस्य तु पुरुषोत्तम इति। परमाद्यस्यापि पद्यरचनायां पुरुषोत्तम इत्येव नामधेयं दृश्यते। तथाहि त्रिकाण्डशेषप्रारम्भे 'अयं प्रयत्नः पुरुषोत्तमस्य' इति। हारावलीप्रारम्भे 'हारावली विरचिता पुरुषोत्तमेन' इति च। अतो द्वयोरेकता संभवति। यद्ययमेव दर्पणस्य नवमपरिच्छेदे 'पुरुषोत्तमस्त्वाह' इत्यादिना स्मृतस्तर्हि दर्पणकारात्प्राक् खिस्ताब्दस्य दशमशतकपर्यन्तं पुरुषोत्तमसत्तां कल्पयतामैतिहासिकानामुक्तयो विभावनीयाः ॥

भरतः।

एतदुपज्ञमेव नाट्यशास्त्रं लोके प्रसिद्धम्। एतस्य द्वित्रपुस्तकं त्रुटिविकलमेवास्माभिर्दृष्टम्। एकमादिभरतसंज्ञकमपि नाट्यशास्त्रमभिज्ञानशाकुन्तलार्थद्योतनिकातो ज्ञायते। तत्र भरतः, आदि-भरत इति द्वेधा लेखो बहुत्रावलोक्यते। भरतस्य आदिभरत उपजीव्यो भवेत्। अनेकत्र आदिभरतवाक्यानि भरतवाक्यसमानाकाराण्यपि परीक्षितानि। भरतप्रणीतस्य नाट्यशास्त्रस्यैवोपरि अभिनवभारतीति समाख्या व्याख्या अभिनवगुप्तपादाचार्यविरचितेति ॥

भर्तृहरिः।

भर्तृहरिः, हरिः—इत्युभयाकारं नाम दृश्यते। तत्र भाष्यप्रदीप (कय्यट) शब्दकौस्तुभवैयाकरणभूषणमञ्जूषादिषु हरिरित्येव नाम स्मर्यते, भर्तृहरिरिति तु प्रमादपतितं संभाव्यते, इति केचित्। तदन्ये न मन्यन्ते। हस्तलिखितवाक्यपदीयपुस्तकेष्वपि प्रतिकाण्डं भर्तृहरिरिति लेखदर्शनात्, पूर्वग्रन्थेष्वपि क्वापि तथैव दर्शनात्, 'तथापि हरिबद्धेन—' इत्येवमादिलेखस्तु लाघवदृष्ट्या इत्याशयाकलनाच्च। तत्रभवता भर्तृहरिणा काण्डत्रयात्मकं वाक्यपदीयं नीत्यादिशतकत्रयं च विरचितमिति तावत्सुप्रसिद्धम्। वाक्यपदीयं नाम वाक्यपदे अधिकृत्य कृतो ग्रन्थः। 'शिशुक्रन्द—' (४।३।८८) इत्यादिना छः। अस्य हेलाराजपुञ्जराजौ